

i andre Tilfælde, at Ministeren beordrede vedkommende til at sagsøge Redaktøren, men han gav Ordre til en Undersøgelse af det offentlige.

De senere Forsvarsministre, den nuværende Forsvarsminister, som tidligere har været det, og den nu afgaaede Forsvarsminister, have begge beordret overordnede i Hæren til at anlægge Søgsmal mod de Bladredaktører, der have kritiseret dem, eller beordret andre indenfor Hæren overordnede Personer til at gøre det. Jeg skal saaledes erindre om det allersidste Søgsmal, som i saa Henseende har fundet Sted. Det angik en Paatale i „Fyns Socialdemokrat“ og „Kolding Socialdemokrat“ af den Behandling, som var bleven en Rekrut nede i Koldingegnen til Del. Følgen af den Behandling, som han var bleven underkastet fra Militærlægens Side, var, at han døde. Der blev ført meget skarpe og stærke Klager fra anden Side end fra vor. Den højtærede daværende Forsvarsminister valgte at give Militærlægen Ordre til at anlægge Søgsmal mod de socialdemokratiske Blade, og der er vel ingen Tvivl om, at vi ville blive dømt. Hvorfor skulde vi ikke det ligesom ellers? Der vil altid være et eller andet Ord i de paagældende Artikler, som kan benyttes til en fældende Dom. Hvor retfærdig end Dommeren vil være, hvor uhildet han end vil se paa Sagen, ville de vedkommende Redaktører meget vel kunne blive dømt i dette Tilfælde. Min Kollega til venstre vil blive dømt, men Kritikken og Paatalen, som har været fremme, kan have været lige nødvendig, og eet er i alt Fald givet i denne Sag, og det er, at den vedkommende Militærlæge er optraadt paa en saadan Maade overfor vedkommende Rekrut, at man, hvor man end staar, maa udtrykke sin Misbilligelse af hans Fremfærd. Jeg skal altsaa rette en alvorlig Henstilling til de Herrer Ministre, at de lade det frie Ord faa Adgang til at lyde gennem Pressen, og ikke, som det er sket i de senere Aaringer, give Embedsmændene Ordre til at anlægge Søgsmal, men derimod foranledige en offentlig Undersøgelse af de paagældende Forhold. Det ærede Medlem fra Ringsted havde fuldkommen Ret i sin Tale, og jeg haaber, at saavel det, han har sagt i denne rent personlige Sag vedrørende den højtærede Forsvarsminister, som de Bemærkninger, jeg her har ladet falde, maa give Anledning til, at man kommer ind paa en anden Fremgangsmaade, naar Talen er om at søge de For-

hold opklarede, der blive Genstand for Kritik i den offentlige Presse.

Jeg kvitterer overfor den højtærede Konseilspræsident for den gode og den gratis Reklame, han i Lighed med en tidligere Minister, der ikke længere kan betegnes som „højtæret“, i sin Tale i denne Sal har gjort for et Fabrikat, som ikke jeg, men mine tidligere Arbejdere have forstaaet at tilvejebringe ved Hjælp af et udmærket Materiale. Jeg takker som sagt for denne udmærkede Reklame, den vil blive bragt videre ud i de forskellige Presseorganer. Jeg beklager kun, at ikke andre lignende Virksomheder kunne faa en lignende god og udmærket Reklame her i Salen.

Jeg vil for øvrigt sige til den højtærede Konseilspræsident, hvis Tale interesserer os alle i lige Grad baade ved sin Form og ved den esprit, hvormed den er bleven holdt, til Trods for, at det var en ældre Mand, der holdt den, at da han kom ind paa at beskæftige sig med Socialdemokratiets Stilling til det nationale Spørgsmaal, blev jeg i høj Grad forundret. Thi jeg kan ikke forstaa, at en Mand, som har deltaget i det offentlige Liv saa stærkt som han, som har rejst saa meget som han, har haft Adgang til at gøre sig bekendt baade i vort eget Sprog og andre Sprog med, hvad der foregaar ude i den vide Verden, kunde røbe en saadan Uvidenhed som den, han lagde for Dagen vedrørende Socialdemokratiets Stilling til det nationale Spørgsmaal. Det er dog erkendt selv fra ikke-socialdemokratisk Side, at Socialdemokraterne overalt i Parlamenterne, i Pressen og paa Møder have stillet sig Side om Side med de undertrykte Nationaliteter. Den højtærede Konseilspræsident vil ikke kunne paavise, at Socialdemokratiet i et eneste Land er gaaet imod de nationale Følelser og de nationale Interesser eller have undladt at stille sig Side om Side med den angrebne Nationalitet eller dem, der hørte til de angrebne Nationaliteter. Tværtimod, Socialdemokratiet har saavel i Frankrig som i Østerrig, Tyskland og England, i England overfor Boerne, i Frankrig overfor de indfødte paa Madagaskar, i Østerrig overfor Serberne og Kroaterne stillet sig Side om Side med de angrebne Nationaliteter.

Det ærede Medlem fra Kerteminde (A. P. Andersen) har en mærkværdig Lyst til, naar jeg taler, ved at ryste paa Hovedet at tilkendegive sin Misforståelse med, hvad jeg siger. Jeg vil henstille til det